

'א צענטער' מעולם האמת

'מיום שאבא עמד על דעתו' - מספר לנו הרה"ג רבי אליהו קלר שליט"א, מחשובי הת"ח בגבעת שאול בירושלים - 'היה דבוק בספר 'קיצור שולחן ערוך'. כשהסתלק, לפני כחודש וחצי, התקשו בני המשפחה בצוק ימי ה'קורונה' להשיג מניין לקבורתו שהתרחשה באישון ליל - ואז הופיע הזקן האלמוני... • הסיפור שמכה גלים בימים האחרונים - מ'כלי ראשון'

הצטרף אליהם ויעברו דרכו לצרפו בשעת ליל מאוחרת זו, אך היססו אם ימצאו אותו זמין בשעת לילה כה מאוחרת.

לפתע מופיע אדם מבוגר שנראה כבן 70 שעמד בצד בשעת ההלוויה, ואומר שהוא מצטרף אליהם לנסוע לקבורה בהר הזיתים, אנשי הח"ק מדרכם אינם מתעניינים מי הם המלווים, וכשמצטרפים ובאים עשרה הם נוסעים לדרכם. אך בני המשפחה התפלאו מאד מי הוא האיש המבוגר שמוכן לנסוע בשעה אחת בלילה בתקופת הקורונה להר הזיתים, הם היו בטוחים שהוא טועה, ואמרו לו בעדינות: 'ר' איד, אינך צריך לטרוח בנסיעה זו', הם היו בטוחים שהוא עובר אורח שעבר כאן ורוצה לעשות חסד של אמת, ולכן אמרו לו באדיבות שאין צורך שיטרח בעבורם, הם כבר ישיגו אדם עשירי למניין...

אך אותו יהודי מבוגר מתעקש. הוא מבקש ללוות את הנפטר להר הזיתים עד אחר הקבורה, כיוון שהמשפחה שלנו לא הכירוהו, שאלוהו בעדינות מי הוא ואם הכיר את הנפטר, והוא ענה להם שהוא 'קרוב שלו'... המשפחה המצומצמת התפלאה, כי בקושי ישנם בני משפחה כאן בארץ, ואינם מכירים קרובים בארץ מלבד אלו הנמצאים כאן. הם היו בטוחים שיש לו טעות בזיהוי הנפטר, היו כמה הלוויות בשמגר בזו אחר זו, והסבירו לו בדרכי נועם שכנראה נפלה טעות בהבנתו, כי אין לנו משפחה כאן בארץ חוץ מאלו הקיימים כאן, ואולי הוא מחפש מישהו אחר.

אך הוא התעקש שחפץ הוא לנסוע עמהם לקבורה, באומרו שהוא קרוב... כך בלי לדבר הוא נכנס לרכב של אחד החתנים שנסע עמו להר הזיתים והוא זכה להשלים המניין, והח"ק נסעו בשלווה עם המיטה של אבא זצ"ל להר הזיתים.

התשובה המצמררת

לאחר הקבורה, כשאותו חתן רואה את היהודי עומד וחש קירבה למקום, התפלאותו וסקרנותו גברה כאחד, והוא שאלו: מה שמך?

'גנצפריד', השיב האלמוני.

החתן לא הצליח לשמוע במדויק את השם, אבל הבין מיד ששם כזה אינו מוכר במשפחה כלל וכלל, והתפלא מאד לזהותו, ובמיוחד לא הבינו מהיכן הוא קרוב משפחה שלהם.

אותו אורח הגיע עמם בחזרה במכוניתם, ובנסיעה חזרה הצטרף עוד בן משפחה לאותה נסיעה, כך שאותו אורח התיישב מאחור, וכל הנסיעה הם דיברו ביניהם, ואותו אורח לא אומר מילה, ונראה היה שקוע במחשבותיו. רק כשהורידו אותו במרכז ירושלים, שואל החתן את הקרוב שישב לצידו, אתה מכיר קרוב שלנו שכזה בשם 'גנצפריד'?

כששומע בן המשפחה את השם, כמעט והתעלף. 'זה השם שהוא אמר לך?', שאל בהשתאות והסתובב להביט עליו שוב ולחפש אותו היכן שהורידו אותו לפני רגע אחד, אך האיש לא נראה כלל וכלל, וכל ניסיונותיהם לאתרו עלו בתוהו...

הבן דוד שהכיר את השם 'גנצפריד' כשמו של בעל הק"י צור שו"ע, היה נרגש כולו, הוא זכר וקישר את העניין עם הקשר

המשך בעמ' 39

היה מונח תמיד הספר 'קיצור שולחן ערוך', בו למד מידי יום. הוא היה דבוק בתורתו ואף לימדה לאחרים כל ימיו. כל מכריו ידעו: רבי אברהם משה והספר 'קיצור שולחן ערוך' - חברי אמת הם.

לפני כחודש וחצי, בליל כ"ז ניסן תש"פ, בשעת ערב, הסתלק רבי אברהם משה זצ"ל לבית עולמו, והוא בן פ"ז שנים. בצוק ימי קורונה, כידוע, ההלוויות נערכות במהירות, ללא מכרים רבים. בני המשפחה ביקשו להקפיד על מנהג ירושלים ולקבורו עוד באותו הלילה. ואכן נקבעה שעת ההלוויה לשעה 1.00 בלילה והייתה אמורה לצאת מבית ההלוויות שמגר. בתקופת המגיפה מגיעים רק חמישה אנשים ברכב הח"ק, כדי לא לסכן כל המניין הקבוע, במקרה ויצטרכו בידוד וכדומה, והמשפחה אמורה לגייס עוד חמישה בני משפחה שילוו את הנפטר לקבורה, כדי שיהיה מנין בשעת הקבורה.

אורח נעלם...

כאן מספר לנו הבן רבי אליהו את השתלשלות האירועים המפליאה לה היה עד:

'ממשפחתנו היינו אנשים ספורים, ואני כבנו היחיד וחתני שהוא כהן נפרדנו ממנו בכמה מילות פרידה, מפאת חודש ניסן שאסור בו להספיד, ולאחר מכן אמרתי את הקדיש, והכניסו את מיטתו של אבא זצ"ל למכונית הח"ק בדרכה להר הזיתים לחלקת אנשי ירושלים.

אנשי הח"ק באו לבדוק שאכן יש מניין שיבוא עמהם לקבורה, כי לא עורכים קבורה ללא מניין. התברר שאין מניין. מנהג ירושלים שיוצאי חלציו של הנפטר לא מלווים אותו אחרי ההלוויה לבית העלמין, וכך אני יחיד נותרתי ב'שמגר' עד שייסעו ואוכל לשוב לביתי, הנכדים אף הם לא מלווים, ושני חתני הינם כהנים שלא יכלו גם הם ללוות לבית הקברות, והחתן השלישי שוהה בארגנטינה המסוגרת בימים אלו, וכך נותרו רק ארבעה אנשים מבני המשפחה הקרובה של אחותי וחתניה, שהם דרים עתה בארץ. חסר עשירי למניין...

אנשי הח"ק שראו זאת, אמרו לעצמם, שבמקרה חריג זה יחרגו ממנהגם, ויבקשו מאחד מאנשי הח"ק שיתארגן

את המאורע הבא רגיל רבינו הגדול מרן ראש הישיבה הגרי"ג אדלשטיין שליט"א לספר במקהלות עם, להראות גודל הזכות של אוהבי ומזכי התורה, שזו-כיום בעלמא דקשוט אף ללמוד בעצמם את התורה שזיכו בה את הרבים בחייהם.

המדובר ביהודי בעלבע"ס פשוט מפתח תקווה, שלא היה נודע כמי שעוסק בהוויות התורה, וטרם הסתלק לבית עולמו ביקש מבניו בצוואתו, שיתרמו סכום כסף מעיזבונו בעבור התורה, שלא הספיק רבות לעסוק בה בימי חייו. אותו יהודי היה בקשר בימי חייו עם המשגיח בשיבת פוניבז' הגרב"צ במברגר זצוק"ל, ומעט לאחר הסתלקותו בא בחלום הלילה למשגיח, ונראה היה כי פניו נפולות במעט, שהעידו על עצבון. הוא ניגש למחרת לבניו ושאלם האם ידוע להם משהו בהקשר לחובות או משהו שאביהם היה צריך לעשות בימי חייו ולא השלים, וכדומה. הבנים ניסו להיזכר ולא הצליחו, עד שאחד הבנים הפטיר שאבא ביקש בצוואתו מאתנו, הבנים, שנרכוש מכספי עזבונו 'משהו בעבור התורה', אך אנו התמהמהנו מלעשות כן.

כששמע זאת המשגיח אורו עיניו, וביקשם שימהרו לעשות זאת, אך הבנים השיבו שאינם יודעים מה ניתן לעשות וכיצד, ובכלל, לא מדובר בסכום גדול. המשגיח הציע להם לתרום את הסכום לשיבת פוניבז', והוא ירכוש בה ספרי לימוד על המסכת שהולכים עתה ללמוד בישיבה, מסכת גיטין.

הם שמחו על ההצעה, ומיד העבירו לו את הסכום, והמשגיח יצא רכב בכך מיד את ספרי הראשונים והאחרונים על המסכת, אותם הניח בארון הלימוד בישיבה, לתועלת בני הישיבה הרבים שייאותו לאורו.

כעבר תקופה קצרה שוב ננער הגרב"צ זצוק"ל עם שחר מחלומו, והפעם נגלה אליו אותו יהודי, והוא נשמע בלילה מצטט לו את לשונות הרשב"א ממסכת גיטין בדפים הנלמדים עתה בישיבה... דבר שאף הגרב"צ לא הכיר לשונם במדויק, ואותו יהודי בוודאי לא ראה את הרשב"א הזה מעודו.

למד מכך רבינו הגדול שליט"א, שאלו המוקירים תורה, לא רק שזוכים לעדנה ושכר בעולם הבא, אלא אף זוכים ללמוד את אותה תורה שעסקו בזכותם בעולם הזה.

עלייה בגיל גבורות

אך בעוד סיפור זה עוסק בחלום הלילה, התוודענו השבוע לסיפור מדהים ומעורר השראה, שאירע ממש לאחרונה, ביום עצמו ולא בחזיון הלילה, וביקשנו לשמוע זאת מפי בעל המעשה, הלא הוא הרה"ג רבי אליהו קלר שליט"א, מחשובי הת"ח בגבעת שאול בירושלים.

רבי אליהו שליט"א נולד בארגנטינה. אביו, רבי אברהם משה, נולד בפולין בשנת תרצ"ג, ולפני המלחמה משפחתו עברה מפולין לארגנטינה, בה הוא גר כמעט שמונים שנה, וכל ימיהם גדלו בארגנטינה, ולמרות שגידלו את צאצאיהם בארץ ניכר, חלומם היה כל העת לעלות ולכונן את אדמת ארץ הקודש לכל הפחות בערוב ימיהם.

ואכן, לפני שלוש שנים זכה אביו רבי אברהם משה קלר זצ"ל לעלות לארה"ק מארגנטינה בהיותו בגיל הגבורות. לאחר תקופה קצרה קבע את מושבו בנווה הורים 'שומרי החומות' בעיר, שם ניהל את סדר יומו הדקדקני כבימי חייו כל השנים. דבר אחד משך תשומת לב כל רואיו: בכל מקום בו שהה,

'א צענטער' מעולם האמת

המשך מעמ' 31

המיוחד שהיה לאבא כל השנים עם ספרו של ר"ש גנצ-פריד - קיצור שולחן ערוך, והגיע ישר לביתי לספר את כל דבר המעשה המופלא, באומרו שאין לו ספק שהגיע כאן שליח משמים ללוותו ולהשלים לו מניין נוכח יגיעתו הרבה של הנפטר כל ימיו בתורתו.

במה התבטא הקשר המיוחד שהיה לאבא עם בעל הקיצור שו"ע?

"כשהגיעו ההורים מפולניה לארגנטינה לא היו כלל מוס-דות תורה בעיר, והיה יהודי מופלא שנקרא רבי זאב גרינברג, שהיה שליח מהשמים להחדיר את אוירת התורה והאידי-שקייט אצל גלי העלייה הגדולים שהגיעו לארגנטינה, וכך להכניס מאות ואלפים לחיק היהדות, וכשאבי המנוח הכ"מ הגיע למצוות, לפני 74 שנים, היה זה הרב גרינברג שקירבו וחיזקו, ואמר לו - אשריך שזכית לקבל עליך עול מצוות, ואני נותן לו במתנה לרגל הגיעך למצוות ספר קדוש הנקרא 'קיצור שולחן ערוך', שמחברו הוא רבי שלמה ב"ר יוסף גאנצפריד, והוא ילווה את אורחותיך כל הימים.

הוא קיבל את הספר ולקח זאת כמשאת חיו, ובמיוחד הקפיד לקיים את המשך בקשתו של רבו, שאמר לו: בכל יום שתלמד בספר הקדוש תזכה להיות יהודי טוב, ותוכל לקיים

את הלכותיו שהן קלות וברורות לאורח החיים היהודי בכל מקצועות ההלכה, והקב"ה יהיה שמח אתך.

ואוכל להעיד, שמאותו יום הגיעו למצוות ועד יומו האחרון בכ"ו ניסן, אבא זצ"ל היה לומד בכל יום בספר הקדוש הזה, ולא עבר יום אחד שהוא לא למד בקיצור זה, וגם כשעלה לארה"ק, זה היה הדבר שלקח עמו בתיק הצד, ולקח עמו את הספר לבית האבות שומרי החומות, והוא היה מונח לצד מיטתו.

'אוכל להעיד מזכרונותיי' - אומר לנו הבן בקול נרגש - 'לפני חצי יובל שנים נישאתי בשעטו"מ בארגנטינה, ולפני החתונה אבא כדרכו לומד את הלכות קידושין ויתר ההלכות הנוגעות לימי הנישואין בקיצור שו"ע, וכשראיתי כיצד אבא לומד בשמחה, שאלנו אותו, 'כמה פעמים כבר למדת את הספר הקדוש הזה'. והוא ענה בחיוך וענווה 'אולי שלושים פעמים... וזה היה לפני חצי יובל שנים, ולפני כמה שנים שחגגו לו את יום ההולדת ה-80 בקרב בני המשפחה, ביקשו שיגיד כמה מילים לכבוד המאורע, ואמר 'אינני יכול לומר הרבה, אני רק יודע לומר תהלים וללמוד קיצור שו"ע, אז אני יאמר לכם מההלכות הללו שאני יודע, והחל לומר בעל פה הלכות מהספר שכה חיבב כל ימיו. הוא אף לימד רבים להכיר את הספר המיוחד.

"לפני 3 שנים, כשהוריי החליטו לעלות לארה"ק, הת-פלאנו. כל ימיהם גרו שם, וגידלו משפחה עניפה וקהילה גדולה, אך אבא התעקש ואמר שבערוב ימיו הוא רוצה לכוון את עפרה של ארה"ק. כשעמדו להגיע ארצה, לקח כל הכסף שרכש בימי חייו, והוציא מהבנק חסכונותיו, כדי להביאו עמו ולחלק לילדיו, ואז הגיעו שודדים באמצע היום שהתחפשו

ל'משולחים' ושדרו ממנו לעיניהם כל הכסף שחסך כל ימיו, והתכשיטים שהיו בביתם.

אמא היתה מפוחדת ושאלה אותו מה עושים, והוא עונה לה בשקט: 'הרי נאמר בקיצור שו"ע שכל מה שד' עושה הוא לטובה, כנראה הוא נותן לנו מתנה, שבעטיה לבטח נזכה לה-גיע לארץ הקודש שלמים, כמו יעקב אבינו שכל רכושו מארץ העמים נותר שם, ולא הגיע לארה"ק עם השלל, זו עת רצון ועלינו להתפלל שנוזכה לעלות לארה"ק, וכך התפלל תוך כדי השוד לגאולה וישועה.

אמא העידה, שבמשך 65 שנות נישואיהם לא שמעה מב-עלה דבר גנאי או לשון הרע, וכשדיברו משהו לא טוב, עשה עצמו כאינו שומע, ותמיד אמר 'הקיצור שו"ע אינו מרשה כן', ומה שיכול היה לקיים מהספר היה מקיים בהידור ובפשטות. אפילו הלכות בקיצור שו"ע שלא נפסקו בפוסקים הקודמים קיים בהידור.

"כל מי שהכיר את אבא", מסיים הבן, "ראה ירא שמים לא מצוי, ופעם בגילוי לב גילה לי את סוד יראת השמים שסובבה אותו כל ימיו: 'הסעיף הראשון בקש"ע מתחיל ב'שויתי ד' לנ-גדי תמיד' הוא כלל גדול בתורה ובמעלות הצדיקים', ואבא חי עם המאמר הזה כל ימיו, וכל פעם כשפתח הספר ולמד היכן שהפסיק, היה פותח במשפט הראשון שבו החל השו"ע שלו, לכן עבורנו זה לא פלא שאם חי כל יום כך, התרחש האירוע המופלא בהלוייתו...

דיברנו עם מורי הוראה מובהקים, ושאלנו אם לפרסם זאת, ואמרו שמצווה לפרסם, ללמדנו עד היכן הדבקות בספר גאוני הדורות, המלווה את האדם לא רק בחייו אלא גם בעלמא דקשוט.